

آشنایی با فعالیت‌های تربیتی و اجتماعی

(رشته علوم تربیتی)

www.ketab.ir

دکتر محمدعلی احمدوند

سرشناسه	: احمدوند، محمدعلی، ۱۳۲۳ -
عنوان و نام پدید آور	: آشنایی با فعالیت‌های تربیتی و اجتماعی (رشته علوم تربیتی) / مؤلف محمدعلی احمدوند؛ ویراستار علمی علی‌اصغر کاکاجویباری؛ تهیه و تولید دفتر تدوین و تولید کتب و محتوای آموزشی.
مشخصات نشر	: [ویراست؟]
وضعیت ویراست	: تهران: دانشگاه پیام‌نور، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: یازده، ۱۸۴ ص.
فروست	: دانشگاه پیام نور، ۳۴۵۵، گروه علوم تربیتی، ۱/۶۷
شابک	: 978 - 964 - 14 - 0502 - 3
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: در ویراست‌های قبلی محمدعلی احمدوند و سیامکر رضا مهجور مؤلف بوده‌اند.
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: شاگردان - ایران - فعالیت‌های فوق برنامه - آموزش برنامه‌ای
موضوع	: Students activities -- Iran -- Programmed instruction
موضوع	: شاگردان - ایران - فعالیت‌های فوق برنامه - آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: Students activities -- Iran -- Examinations, questions, etc. (Higher)
موضوع	: آموزش و پرورش - ایران - فعالیت‌های فوق برنامه - آموزش برنامه‌ای
موضوع	: Education -- Iran -- Activity programs -- programmed instruction
موضوع	: آموزش و پرورش - ایران - فعالیت‌های فوق برنامه - آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: Education -- Iran -- Activity programs -- Examinations, questions, etc. (Higher)
موضوع	: شاگردان - ایران - خدمات بهداشت روانی - آموزش برنامه‌ای
موضوع	: Students -- Iran -- Mental health services -- Programmed instruction
موضوع	: شاگردان - ایران - خدمات بهداشت روانی - آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: Students -- Iran -- Mental health services Examinations, questions, etc. (Higher)
موضوع	: آموزش و پرورش - ایران - مشارکت والدین - آموزش برنامه‌ای
موضوع	: Education -- Iran -- Parent participation -- Programmed instruction
موضوع	: آموزش و پرورش - ایران - مشارکت والدین - آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: Education -- Iran -- Parent participation -- Examinations, questions, etc. (Higher)
شناسه افزوده	: علی اصغر، ۱۳۴۰ - ویراستار
شناسه افزوده	: دانشگاه پیام نور، تدوین و تولید کتب و محتوای آموزشی
شناسه افزوده	: دانشگاه پیام نور، تدوین و تولید کتب و محتوای آموزشی
شناسه افزوده	: پیام نور، دانشگاه
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ الف/۳۳۱۵ B۳۶۰۷
رده بندی دیویی	: ۳۷۱/۸۹۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۶۰۱۹۶

آشنایی با فعالیت‌های تربیتی و اجتماعی

مؤلف: دکتر محمدعلی احمدوند

ویراستار علمی: دکتر علی‌اصغر کاکاجویباری

تهیه و تولید: دفتر تدوین و تولید کتب و محتوای آموزشی

لایتنوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و توزیع دانشگاه پیام نور

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

نوبت و تاریخ چاپ: چاپ اول بهمن ۱۳۹۷

شابک: ۳ - ۵۰۲ - ۱۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN: 978 - 964 - 14 - 0502 - 3

فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی‌های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش

آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید.

(کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به دانشگاه پیام نور است. تولید، کپی یا خلاصه‌برداری، نشر و ترجمه، چاپ، انتشار، توزیع، گسترده‌بندی، CD و... این اثر یا بخشی از آن اعم از متن، طرح پشت و روی جلد و... بدون اخذ مجوز کتبی از معاونت فناوری و پژوهش دانشگاه خلاف مقررات و تعرض به حقوق مادی و معنوی دانشگاه است. متخلفین وفق قانون حمایت از مولفان و مصنفان و هنرمندان دارای مسئولیت حقوقی و کیفری بوده و تحت پیگرد قرار می گیرند.)

قیمت: ۱۱۵۰۰۰ ریال

آدرس فروشگاه مرکزی چاپ و انتشارات دانشگاه پیام‌نور: تهران، خیابان شهید رجایی،

ترسیده به تقاطع آزادگان، جنب ورزشگاه یادآوران، تلفن: ۵۵۵۰۲۱۰۴ - ۵۵۵۰۹۸۳۸

سایت فروش اینترنتی: <http://digibook.pnu.ac.ir>

فهرست مطالب

پیشگفتار یازده

فصل اول. اهمیت فعالیت‌های تربیتی و اجتماعی ۱

هدف کلی ۱

هدف‌های یادگیری ۱

مقدمه ۱

۱-۱ زمینه تاریخی فعالیت‌های تربیتی و اجتماعی ۲

۲-۱ ساختار برنامه فعالیت‌های تحصیلی باهم ۳

۳-۱ فعالیت بعد از مدرسه ۴

۴-۱ فعالیت‌های آموزشی و تربیتی در ایران ۶

۵-۱ نقش فعالیت‌های پرورشی مدرسه در تربیت اجتماعی ۷

خلاصه فصل اول ۹

خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل اول ۹

خودآزمایی تشریحی فصل اول ۱۰

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر ۱۰

فصل دوم. چگونگی تشکیل کتابخانه مدرسه و کلاس ۱۱

هدف کلی ۱۱

هدف‌های یادگیری ۱۱

مقدمه ۱۱

۱-۲ اهمیت مطالعه در عصر ما ۱۲

۲-۲ کتابخانه‌های آموزشی در ایران ۱۳

۳-۲ کتابدار یا مسئول کتابخانه ۱۵

۱۷	۴-۲ زمینه‌سازی کتاب‌خوانی توسط خانواده.....
۲۰	۵-۲ کتابخانه‌های کلاسی.....
۲۲	۶-۲ کتابخانه‌های رسانه‌ای.....
۲۳	خلاصه فصل دوم.....
۲۴	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل دوم.....
۲۴	خودآزمایی تشریحی فصل دوم.....
۲۴	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر.....
۲۷	فصل سوم. طرز تشکیل و تنظیم آزمایشگاه.....
۲۷	هدف کلی.....
۲۷	هدف‌های یادگیری.....
۲۷	مقدمه.....
۲۸	۱-۳ تعریف از آزمایش و تنظیم فعالیت‌های آزمایشگاهی.....
۳۰	۲-۳ هدف‌های تشکیل آزمایشگاه.....
۳۲	۳-۳ انواع فعالیت‌های آزمایشگاهی مؤثر در یادگیری.....
۳۳	۴-۳ ویژگی یک آزمایشگاه استاندارد.....
۳۴	۵-۳ نکات و پیشگیری‌های ضروری برای آزمایشگاه.....
۳۷	۶-۳ مقررات استفاده از آزمایشگاه و رعایت نکات ضروری و ایمنی.....
۴۱	خلاصه فصل سوم.....
۴۱	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل سوم.....
۴۲	خودآزمایی تشریحی فصل سوم.....
۴۲	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر.....
۴۵	فصل چهارم. طرز تشکیل انواع نمایشگاه‌ها از کارهای کودکان.....
۴۵	هدف کلی.....
۴۵	هدف‌های یادگیری.....
۴۵	مقدمه.....
۴۶	۱-۴ انواع نمایشگاه‌ها و مواد نمایشگاهی.....
۴۶	۲-۴ هدف‌های برپایی نمایشگاه در مدرسه.....
۴۸	۳-۴ فواید نمایشگاه‌ها و ضرورت برپایی آن‌ها.....
۵۰	۴-۴ هدف‌ها و کارکردهای تربیتی نمایشگاه‌ها.....
۵۱	۵-۴ فضا‌سازی در نمایشگاه و نکات عمده آن.....
۵۲	خلاصه فصل چهارم.....
۵۳	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل چهارم.....
۵۳	خودآزمایی تشریحی فصل چهارم.....
۵۴	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر.....
۵۵	فصل پنجم. شورای دانش‌آموزی.....
۵۵	هدف کلی.....

۵۵	هدف‌های یادگیری
۵۵	مقدمه
۵۶	۱-۵ وظایف کلی شورای دانش‌آموزی
۵۸	۲-۵ هدف‌های تشکیل شوراهای دانش‌آموزی
۵۹	۳-۵ وظایف و برنامه‌های پیشنهادی برای شورای دانش‌آموزی
۶۰	۴-۵ وظایف اصلی در بخش معاونت اجرایی و ورزش
۶۰	۵-۵ وظایف اصلی در بخش معاونت رسانه و خبر
۶۱	۶-۵ وظایف اصلی در بخش معاونت آموزشی
۶۲	خلاصه فصل پنجم
۶۳	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل پنجم
۶۴	خودآزمایی تشریحی فصل پنجم
۶۴	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر
۶۵	فصل ششم. انجمن هنرهای مدرسه
۶۵	هدف کلی
۶۵	هدف‌های یادگیری
۶۵	مقدمه
۶۶	۱-۶ نقش و اهمیت هنر در زندگی
۶۷	۲-۶ نقش هنر در آموزش رسمی و غیررسمی
۷۱	۳-۶ توانایی‌های مربی پرورشی در انجمن هنر مدرسه
۷۲	۴-۶ تأثیر فعالیت‌های هنری در تربیت
۷۵	۵-۶ ارزشیابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان
۷۷	خلاصه فصل ششم
۷۷	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل ششم
۷۸	خودآزمایی تشریحی فصل ششم
۷۹	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر
۸۱	فصل هفتم. انجمن‌های ورزشی
۸۱	هدف‌های کلی
۸۱	هدف‌های یادگیری
۸۱	مقدمه
۸۲	۱-۷ هدف‌های انجمن‌های ورزشی
۸۲	۲-۷ اعضای انجمن‌های ورزشی مدارس
۸۳	۳-۷ وظایف انجمن‌های ورزشی مدارس
۸۴	۴-۷ وظایف سرگروه‌های ورزش مدارس
۸۵	خلاصه فصل هفتم
۸۵	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل هفتم
۸۶	خودآزمایی تشریحی فصل هفتم
۸۶	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر

۸۷	فصل هشتم. تعاونی‌های مدارس
۸۷	هدف کلی
۸۷	هدف‌های یادگیری
۸۷	مقدمه
۸۸	۸-۱ تعریف و هدف‌های تشکیل تعاونی‌ها
۸۹	۸-۲ فواید تشکیل تعاونی‌های آموزشی در مدارس
۹۱	۸-۳ روش‌های آموزش در تعاونی‌ها و مراحل اجرایی
۹۲	خلاصه فصل هشتم
۹۳	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل هشتم
۹۴	خودآزمایی تشریحی فصل هشتم
۹۴	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر
۹۵	فصل نهم. انجمن اولیا و مربیان مدارس
۹۵	هدف کلی
۹۵	هدف‌های یادگیری
۹۵	مقدمه
۹۶	۹-۱ شرح وظایف و انتخاب اعضا، اولیا و مربیان
۹۷	۹-۲ نکاتی پیرامون برگزاری بهتر انجمن اولیا و مربیان
۱۰۳	۹-۳ شرکت در جلسات انجمن اولیا و مربیان و ارائه پیشنهادها
۱۰۵	۹-۴ روش‌های برقراری ارتباط و همکاری میان خانه و مدرسه
۱۰۸	خلاصه فصل نهم
۱۰۸	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل نهم
۱۰۹	خودآزمایی تشریحی فصل نهم
۱۰۹	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر
۱۱۱	فصل دهم. فعالیت‌های ساده کشاورزی در مدارس
۱۱۱	هدف کلی
۱۱۱	هدف‌های یادگیری
۱۱۱	مقدمه
۱۱۲	۱۰-۱ هدف‌های آموزش کشاورزی در دوره دبستان
۱۱۳	۱۰-۲ کتاب‌های درسی در ارتباط با کشاورزی
۱۱۴	۱۰-۳ آموزش‌گر کشاورزی
۱۱۸	خلاصه فصل دهم
۱۱۸	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل دهم
۱۱۹	خودآزمایی تشریحی فصل دهم
۱۱۹	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر
۱۲۱	فصل یازدهم. گردش‌ها و بازدیدهای علمی
۱۲۱	هدف کلی

۱۲۱	هدف‌های یادگیری
۱۲۱	مقدمه
۱۲۳	۱-۱۱ گردش‌ها و بازدیدهای علمی و یادگیری - یاددهی
۱۲۴	۲-۱۱ فواید گردش علمی و بازدیدها
۱۲۵	۳-۱۱ تأثیر گردش علمی در درک مطالب دروس مختلف
۱۲۶	۴-۱۱ انواع گردش علمی
۱۲۹	۵-۱۱ نکاتی برای گردش علمی
۱۳۰	۶-۱۱ مشکلات بازدیدها و گردش‌های علمی
۱۳۲	خلاصه فصل یازدهم
۱۳۳	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل یازدهم
۱۳۳	خودآزمایی تشریحی فصل یازدهم
۱۳۴	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر
۱۳۵	فصل دوازدهم. طرز تشکیل گروه تئاتر
۱۳۵	هدف کلی
۱۳۵	هدف‌های یادگیری
۱۳۵	مقدمه
۱۳۶	۱-۱۲ تئاتر کودک و نوجوان، ضرورت‌ها و اثرات آن
۱۳۸	۲-۱۲ آموزش از طریق تئاتر
۱۳۹	۳-۱۲ تئاتر و وانمودسازی
۱۴۰	۴-۱۲ نمایش‌های عروسکی و خلاق
۱۴۱	خلاصه فصل دوازدهم
۱۴۲	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل دوازدهم
۱۴۲	خودآزمایی تشریحی فصل دوازدهم
۱۴۳	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر
۱۴۵	فصل سیزدهم. روزنامه دیواری
۱۴۵	هدف کلی
۱۴۵	هدف‌های یادگیری
۱۴۵	مقدمه
۱۴۶	۱-۱۳ شرایط تهیه روزنامه دیواری مدرسه
۱۴۹	۲-۱۳ انواع روزنامه دیواری و ضرورت‌های آن
۱۵۱	۳-۱۳ کادر، ستون‌بندی و صفحه‌آرایی روزنامه دیواری
۱۵۴	۴-۱۳ امور تحریریه روزنامه دیواری
۱۵۵	خلاصه فصل سیزدهم
۱۵۶	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل سیزدهم
۱۵۶	خودآزمایی تشریحی فصل سیزدهم
۱۵۷	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر

۱۵۹	فصل چهاردهم. مقررات راهنمایی و رانندگی برای کودکان و نوجوانان
۱۵۹	هدف کلی
۱۵۹	هدف‌های یادگیری
۱۵۹	مقدمه
۱۶۰	۱-۱۴ ضرورت آموزش مقررات به کودکان و تأثیر آن‌ها بر والدین
۱۶۲	۳-۱۴ نکات ضروری برای آموزش مقررات
۱۶۲	خلاصه فصل چهاردهم
۱۶۳	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل چهاردهم
۱۶۳	خودآزمایی تشریحی فصل چهاردهم
۱۶۴	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر
۱۶۵	فصل پانزدهم. جمعیت هلال‌احمر
۱۶۵	هدف کلی
۱۶۵	هدف‌های یادگیری
۱۶۵	مقدمه
۱۶۶	۱-۱۵ تاریخچه جمعیت هلال‌احمر
۱۶۸	۲-۱۵ تشکیلات هلال‌احمر و وظایف معاونت‌ها
۱۶۹	۳-۱۵ سازمان جوانان، هدف‌های وظایف
۱۷۲	خلاصه فصل پانزدهم
۱۷۲	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل پانزدهم
۱۷۳	خودآزمایی تشریحی فصل پانزدهم
۱۷۳	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر
۱۷۵	فصل شانزدهم. تأثیر شرایط دفاع مقدس در ادبیات ایران
۱۷۵	هدف کلی
۱۷۵	هدف‌های یادگیری
۱۷۵	مقدمه
۱۷۶	۱-۱۶ پیامد جنگ‌ها
۱۷۶	۲-۱۶ صحنه‌های خشن جنگ و روحیه لطیف کودکان
۱۷۷	۳-۱۶ پرورش هنرمندانه صحنه‌های مقاومت
۱۷۸	۴-۱۶ بیان موضوعات لطیف در کنار خشونت‌ها
۱۷۸	۵-۱۶ تفهیم دفاع قهرمانانه و تقویت میهن‌دوستی
۱۸۰	خلاصه فصل شانزدهم
۱۸۰	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل شانزدهم
۱۸۱	خودآزمایی تشریحی فصل شانزدهم
۱۸۱	منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر
۱۸۳	پاسخنامه خودآزمایی‌های چهارگزینه‌ای

پیشگفتار

در کنار فعالیت‌های رسمی مدرسه، می‌توان برای دانش‌آموزان فعالیت‌های تربیتی و اجتماعی را در ساعات غیردرس فراهم ساخت. از ویژگی این فعالیت‌ها می‌توان به اختیاری بودن آن‌ها اشاره کرد که دانش‌آموزان با میل و رغبت و نوع علاقه خود به انتخاب آن‌ها اقدام می‌کنند، از آن‌ها لذت می‌برند و به رضایت خاطر می‌رسند.

اگر هدف آموزش و پرورش به آموزش تنها، منحصراً شود، دانش‌آموزان به مقداری دانش و محفوظات در رشته‌های متعدد علوم و فنون دسترسی پیدا می‌کنند و این نهاد بزرگ آموزش و پرورش به تحقق هدف‌های از پیش تعیین شده خود، نایل نمی‌شود. افرادی که در ابعاد تربیتی و اجتماعی پرورش نیافته باشند، در سازگاری اجتماعی با دیگر افراد جامعه، در حد مطلوب، موفق نخواهند بود. از این رو، در شیرینای پیشرفته، در جوار فعالیت‌های رسمی، فرصت‌هایی در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌دهد تا در بُعد تربیتی و اجتماعی به رشد علایق، استعدادها و توانمندی‌های خود بپردازند و خود را برای یک زندگی شایسته فردی، شغلی و اجتماعی آماده سازند.

این کتاب معلمان و مربیان گرامی را با انواع فعالیت‌های تربیتی و اجتماعی آشنا می‌سازد و امید می‌رود که آنان را در تحقق هدف‌های آموزش و پرورش کشورمان یاری کند.

دکتر محمدعلی احمدوند

دانشیار دانشگاه پیام نور